

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Haber-Yorum

İnsan Yapımı Yönetim Sistemleri Altındaki Kontenjan Sistemi ve Benzer Yasalar Yozlaşmayı Korumak İçin Tasarlanmıştır

Haber:

Bangladeş Yüksek Mahkemesi, ülke çapında 100'den fazla kişinin ölümüyle sonuçlanan şiddetli çatışmaların fitilini ateşleyen kamu görevlerindeki kontenjanların çoğunu iptal etti. Kamu sektöründeki görevlerin üçte biri, ülkenin 1971'de Pakistan'dan bağımsızlığı için yapılan savaşta gazilerinin akrabalarına ayrıldı. Yüksek Mahkeme'nin kararı, kamu sektöründeki işe alımların %93'ünün liyakat esasına göre yapılmasını, %5'inin ise ülkenin "bağımsızlık" savaşındaki gazilerinin aile fertlerine ayrılmasını emretmektedir. Geriye kalan %2'lik kısım ise etnik azınlıklara mensup veya engelli kişiler için ayrılmıştır. (BBC)

Yorum:

Müslüman ülkelerdeki rejimler, baskılarına meydan okuyan her sesi bastırmaya yönelik kampanyalarını yoğunlaştırmış olup Bangladeş de bir istisna değildir. Nitekim protestolar, 5 Haziran 2024'te Yüksek Mahkeme'nin, 1971'de Pakistan'dan ayrılma savaşına katılan subayların torunları için uygulanan %30'luk kontenjanın geri getirilmesine karar vermesinin ardından patlak vermiştir. Kontenjan sistemi 1972'den beri yürürlükteydi ve 2018 yılındaki öğrenci protestolarının sonucunda Hasina tarafından iptal edilmişti ve Haziran 2024'te mahkeme tarafından yeniden yürürlüğe konulmuştur.

Üniversitelerde başlayan barışçıl protestolar, ülke çapında huzursuzluklara dönüşmüştür. Dakka Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde Yardımcı Doçent olan Dr. Samina Lutfu şunları söyledi: "Artık mesele öğrencilerle ilgili değildir; aksine görünen o ki toplumun her kesiminden insanlar protesto hareketine katılmışlardır." Hasina rejimi ise kamuoyu baskısına boyun eğmek yerine güç kullanmış olup protestocuları ise, Başbakan Şeyha Hasina'nın Awami Birliği partisinin öğrenci kanadı Bangladeş Chatra League aktivistleri tarafından saldırıya uğramış ve bu da protestoların şiddetlenmesine yol açmıştır. Bunun üzerine hükümet, polis güçlerini vahşi bir şekilde kullanarak protestocuları dağıtmak için plastik mermi sıkılmış ve ses bombaları atmış ve sadece 19 Temmuz Cuma günü öldürülen 50'den fazla kişi de dahil olmak üzere 115'ten fazla kişi hayatını kaybetmiştir.

İş kontenjanı sistemine gelince; kamu sektöründeki işlerin üçte biri, çoğunluğu "özgürlük savaşçıların" aileleri gibi grupları içeren eski ordu mensuplarının akrabalarına tahsis edilmiştir; ayrıca kadınlara ve az gelişmiş bölgelerden gelenlere %10, yerli sakinlere %5 ve engellilere de %1'lik bir kontenjan ayrılmıştır. Gerçek şu ki, kontenjan sistemi herkes için açık kamu görevlerinin sayısını azaltmakta ve bu da bu işleri liyakat esasına göre doldurmak isteyen adaylara zarar vermektedir. Bu sistem, 170 milyonluk nüfusun içinden yaklaşık 32 milyon gencin işsiz veya eğitimsiz olması nedeniyle gençlerin yüksek orandaki işsizliğinden muzdarip olan öğrencileri öfkelenmiştir. Bir zamanlar dünyanın en hızlı büyüyen ekonomilerinden biri olan ekonomiye durağanlık isabet etmiştir. Zira üniversite mezunlarına yönelik iş imkânı büyümeye başlamış olup enflasyon %10 civarında seyretmekte ve Dolar rezervleri de

daralmaktadır. Yaklaşık 18 milyon Bangladeşli gencin iş aradığı tahmin ediliyor. Üniversite mezunları ise, daha az eğitilmiş akranlarına göre daha yüksek işsizlik oranlarıyla karşı karşıyadır. Dolayısıyla kontenjan sistemleriyle ilgili gerçek, özellikle ekonomi durağanlaştığında her zaman yönetici elitin çıkarı için talep edilmesidir. Bangladeş yöneticileri şiddetli bir şekilde yolsuzluk suçlamasına maruz kaldıkları halde hâlâ iktidarlarını uzatmak istiyorlar. Hasina, Şeyh Mucibur Rahman'ın kızı olup babası, "Özgürlük" Hareketi'nin lideri ve Bangladeş'in kurucusudur. İşte bu kontenjan sistemi, onun art arda dört dönem boyunca iktidara gelmesini sağlayan birçok araçtan sadece bir tanesidir. Huzursuzluklar aynı zamanda özel sektördeki iş büyümesindeki durgunlukla da bağlantılıdır; bu da düzenli maaş artışları ve buna eşlik eden avantajlarıyla kamu sektörü işlerini çok cazip hale getirmektedir.

Bu kontenjan sistemi, Bengalli ve Pakistanlı temelinde Müslüman kardeşi kardeşinden ayıran yozlaşmış milliyetçiliğin bir sonucudur! Müslüman ülkelerdeki bu ayrılık tohumunu eken, İngiliz yönetimidir. Ayrıca İngilizler, kendi yönetimlerinin çıkarları için sadece tek bir topluma baskı uygulamayı temsil eden iğrenç bir taktik kullanmıştır. Sonuç olarak haklarından mahrum bırakılmış bir toplum yeniden ayağa kalkma ve sömürgeciliğin mirası altında özel bir alan bulma fırsatına sahip olduğunda, bunu yapmak için her yola başvuracaktır. Nitekim İngiliz Doğu Hindistan Şirketi'ne karşı direnişi başlatan kişi Bengal yöneticisi Siraj ud-Daulah'tır. Ancak onun saflarında yer alan hainler sonucunda, İngilizler onu öldürüp ordusunu yenilgiye uğratmayı başardılar. Nitekim bu olaydan sonra İngilizlerin, genel olarak Bengallilerin yüksek bürokratik veya askeri makamlara gelmelerine izin vermemesi, bir bıkkınlık oluşturmuştur. İngilizler alt kıtayı terk ettikten sonra İngiliz rejimi kalmaya devam etmiş ve Pakistan'daki sömürgecinin ajanlarının eliyle bıkkınlık beslenmiştir. Bangladeş'teki rejimler, 1971'de Pakistan'dan ayrıldıktan sonra bu bıkkınlığı ırkçılık temelinde istismar etmişlerdir. Bangladeş'teki her yönetici sınıfın kendi iktidarını korumak için kullandığı kontenjan sistemine yol açan işte bu bıkkınlıktır.

Bunun aksine İslam, sırf yönetimini uzatması için bir yöneticiye bu tür takdir ve ayrımcılık yetkilerine izin vermez. Belirli kişilerin güvenliğini sağlamak için özel hükümler söz konusu olsa bile bunlar, İslam'ın emirlerine göre ve tüm Müslümanların maslahatı için olur. Zekatta kalpleri İslam'a ısındırılmakla ilgili hususa bir bakın onlar, henüz imanları kök salmamış liderler, başkanlar, etkili kişiler ve kahramanlardır; zira Halife veya valiler, kalplerini İslam'a ısındırmak, akidelerini düzeltmek, İslam'ın ve Müslümanların lehine kullanmak veya toplumlarını etkilemek için onlara zekâttan vermeyi uygun görmüşlerdir. Bu ise Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in, Ebu Süfyan'a, Uyeyne İbn-i Hısn'a, Akra İbn-i Habis'e, Abbas İbn-i Mirdas'a ve diğerlerine verdiği şeylere benzemektedir. Hatta Amr İbn-i Tağlib şöyle demiştir: "**Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e (ganimet) malları getirilmişti, onu bir kavme verdi ve diğerlerine vermedi.**"

**Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
Muhammed Malik - Pakistan**